

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ПРОГРАМА

**співбесіди для вступників на основі повної загальної середньої
освіти для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»**

м. Кропивницький 2023

Розробники:

САБЕЛЬНИКОВА Тамара, доцентка кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 1 ДонДУВС,
канд. філол. наук, доцентка

КУЗЬМЕНКО Ольга, Вчений секретар Секретаріату Вченої ради ДонДУВС
канд. фіз.-мат. наук, д-ка пед. наук, професорка

СУСЛИКОВ В'ячеслав, завідувач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 1 ДонДУВС,
канд. іст. наук, доцент

БАЛАНАЄВА Оксана, доцентка кафедри
іноземних мов факультету № 1 ДонДУВС,
канд. філол. наук, доцентка

Програму розглянуто та затверджено:

на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 1
ДонДУВС, протокол №10 від 25.05.2023 р.

на засіданні кафедри іноземних мов факультету № 1 ДонДУВС, протокол
№ 3 від 04.05.2023 р.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму співбесіди укладено у відповідності до чинних Програм зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти: з української мови та літератури – затвердженої наказом МОН України від 26.06.2018 р. за № 696; з математики – затвердженої наказом МОН України від 04.12.2019 р. за № 1513; з історії України – затвердженої наказом МОН України від 26.06.2018 р. за № 696; з іноземних мов – затвердженої наказом МОН України від 26.06.2018 р. за № 696.

При складанні вступної співбесіди з дисципліни «Українська мова» абітурієнт/абітурієнтка повинні:

вміти

- визначати в словах голосні, тверді і м'які, дзвінки й глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; ділити слово на склади; визначати звукове значення букв у слові. визначати місце букв в алфавіті, розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у-в, і-й;
- пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні. знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні;
- відділяти значущі частини та закінчення слова; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні;
- розпізнавати іменники, визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями;

- розпізнавати та відмінювати прикметники, визначати розряди прикметників за значенням; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових;
- розпізнавати й відмінювати числівники; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат;
- розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно використовувати їх у мовленні; правильно писати неозначені й заперечувальні займенники;
- розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати види, часи й способи дієслів, відрізняти правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів;
- розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), визначати їх морфологічні ознаки й синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні;
- розпізнавати дієприслівники, визначати їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами;
- розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізняти правильні форми прислівників від помилкових; правильно писати прислівники й сполучення прислівникового типу; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні;
- розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати форми прийменників у мовленні;
- розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізняти сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні;

- розпізнавати частки; правильно писати частки;
- розпізнавати вигуки й правильно їх писати;
- розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення;
- розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення);
- визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом і присудком; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення; правильно вживати тире між підметом і присудком;
- розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні;
- розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні;
- розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них;
- розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті;
- розпізнавати складносурядні речення, визначати смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно використовувати його виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні;

- розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними; визначати основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні;
- розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них;
- визначати складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні правильно розставляти розділові знаки в них;
- замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом;
- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування;
- уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично оцінювати прочитане; аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів; будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, обраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети; формулювати, добирати доречні аргументи і приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставин, правильно структурувати текст використовуючи відповідні мовленнєві звороти; знаходити й виправляти похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні власних висловлювань, спираючись на засвоєні знання.

При складанні вступної співбесіди з дисципліни «Математика» абітурієнт/абітурієнтка повинні:

володіти компетентностями:

- будувати математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ та досліджувати ці моделі засобами математики;
- виконувати математичні розрахунки (дії з числами, поданими у різних формах, та дії з відсотками, складати й розв'язувати задачі на наближені обчислення, пропорції тощо);
- перетворювати числові та буквені вирази (розуміти змістовне значення кожного елемента виразу, спрощувати вирази та обчислювати значення числових виразів, знаходити числові значення виразів за заданих значень змінних тощо);
- будувати й аналізувати графіки функціональних залежностей, рівнянь і досліджувати їх властивості;
- застосовувати похідну та інтеграл для розв'язування задач практичного змісту;
- застосовувати загальні методи та прийоми в процесі розв'язування рівнянь, нерівностей та їх систем, аналізувати отримані розв'язки та їх кількість;
- розв'язувати текстові задачі та задачі практичного змісту з алгебри та початків аналізу, геометрії;
- знаходити на рисунках геометричні фігури та встановлювати їх властивості;
- визначати кількісні характеристики геометричних фігур (довжина, величини кутів, площі, об'єми);
- розв'язувати комбінаторні задачі та обчислювати імовірності випадкових подій;
- аналізувати інформацію, що подана в графічній, табличній, текстовій та іншій формах.

При складанні вступної співбесіди з дисципліни «Історія України» абітурієнт/абітурієнтка повинні:

знати:

- основні періоди в історії України, їх хронологію;

- витоки та формування українського етносу, утворення української політичної нації та її місце в загальноєвропейському історичному процесі;
- етапи зародження та розвитку національної державності;
- особливості соціально-економічного та культурного розвитку українського суспільства від минулого до сьогодення;

вміти:

- аналізувати та коментувати історичні явища, їх причини та наслідки, значення для сучасного історичного періоду;
- правильно аргументувати відповіді, спираючись на історичні джерела;
- розуміти проблеми розвитку сучасного українського суспільства;
- висловлювати свою думку та обґрунтовувати власну позицію з проблемних питань історії України.

володіти компетентностями:

- хронологічна компетентність (уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища у конкретно-історичних умовах, виявляти зміни і тяглість життя суспільства);
- просторова компетентність (уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності у розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля);
- інформаційна компетентність (уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти й критично аналізувати розбіжності у позиціях авторів джерел);
- логічна компетентність (уміння визначати і застосовувати теоретичні знання для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання й шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні інтерпретації);
- аксіологічна компетентність (уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу або відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією та сучасним життям).

При складанні вступної співбесіди з дисципліни «Англійська мова» абітурієнт/абітурієнтка повинні:

знати:

- норми сучасної англійської мови – фонетичні, лексичні, морфологічні, синтаксичні, орфографічні.

вміти:

- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.

володіти компетентностями:

- рецептивна компетентність: сприймання на слух (розуміти основний зміст чіткого нормативного мовлення, зокрема короткі розповіді на знайомі теми, що регулярно зустрічаються у школі, на дозвіллі тощо), зорове сприймання (читати із задовільним рівнем розуміти прості тексти, в яких викладено факти, що стосуються його/її сфери інтересів);
- продуктивна компетентність: писемна взаємодія (писати особисті листи й записки з запитом або наданням простої актуальної інформації, пояснюючи те, що вважає важливим), писемне продукування (писати прості зв'язні тексти на різноманітні знайомі теми у межах своєї сфери інтересів, об'єднуючи низку окремих коротких елементів у лінійну послідовність).

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

2.1. УКРАЇНСЬКА МОВА

Тема 1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [є],[и],[о] у коренях слів. Сполучення *йо, ьо*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і з дефісом. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* і *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

Тема 2. Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексика запозичена з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

Тема 3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

Тема 4. Морфологія

Іменник. Прикметник. Числівник. Займенник. Дієслово та його форми (інфінітив, особові форми, безособові форми, дієприкметник, дієприслівник).
Прислівник. Службові частини мови (прийменник, сполучник, частка) та вигук.

Тема 5. Синтаксис. Пунктуація

Словосполучення. Речення. Просте двоскладне речення. Односкладні речення. Головні і другорядні члени речення. Просте ускладнене речення. Складне речення. Складносурядне речення. Складнопірядне речення. Безсполучникове складне речення. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Способи відтворення чужого мовлення.

2.2. МАТЕМАТИКА

Модуль №1. Алгебра і початки аналізу

Тема 1. Числа і вирази

Дійсні числа (натуральні, раціональні та ірраціональні), порівняння чисел та дії з ними. Властивості дій з дійсними числами. Правила порівняння дійсних чисел. Ознаки подільності чисел на 2, 3, 5, 9, 10. Правила знаходження найбільшого спільного дільника та найменшого спільного кратного чисел. Правила округлення цілих чисел і десяткових дробів. Означення кореня n -го степеня та арифметичного кореня n -го степеня. Властивості коренів. Означення степеня з натуральним, цілим та раціональним показниками. їх властивості. Числові проміжки. Модуль дійсного числа та його властивості

Відношення та пропорції. Відсотки. Основні задачі на відсотки. Основна властивість, пропорції. Означення відсотка. Правила виконання відсоткових розрахунків.

Раціональні, ірраціональні, степеневі, показникові, логарифмічні, тригонометричні вирази та їх перетворення. Означення тотожно рівних виразів, тотожного перетворення виразу, тотожності. Означення одночлена та многочлена; правила додавання, віднімання й множення одночленів та многочленів. Формули скороченого множення. Розклад многочлена на множники. Означення дробового раціонального виразу. Правила виконання дій з дробовими раціональними виразами. Означення та властивості логарифма. Основна логарифмічна тотожність. Означення синуса, косинуса, тангенса числового аргументу. Основні співвідношення між тригонометричними функціями одного аргументу. Формули зведення. Формули додавання та наслідки з них

Тема 2. Рівняння. Нерівності та їх системи

Лінійні, квадратні, раціональні, ірраціональні, показникові, логарифмічні, тригонометричні рівняння і нерівності. Системи лінійних рівнянь і нерівностей. Системи рівнянь, з яких хоча б одне рівняння другого степеня.

Рівняння з однією змінною, означення кореня (розв'язку) рівняння з однією змінною. Нерівність з однією змінною, означення розв'язку нерівності з однією змінною, означення розв'язку системи рівнянь, основні методи розв'язування систем, методи розв'язування найпростіших раціональних, ірраціональних, показникових, логарифмічних, тригонометричних рівнянь та нескладних рівнянь, які зводяться до найпростіших. Методи розв'язування найпростіших лінійних, квадратних, раціональних, показникових, логарифмічних нерівностей та нескладних нерівностей, які зводяться до найпростіших.

Тема 3. Функції

Числові послідовності: означення арифметичної та геометричної прогресій; формули n -го члена арифметичної та геометричної прогресій; формули суми n перших членів арифметичної та геометричної прогресій. Функціональна залежність. Лінійні, квадратні, степеневі, показникові, логарифмічні та тригонометричні функції, їх основні властивості. Означення функції, області визначення, області значень функції, графік функції. Способи задання функцій, основні властивості та графіки функцій, указаних у назві теми.

Похідна функції. її геометричний та фізичний зміст. Таблиця похідних та правила диференціювання. Означення похідної функції в точці. Фізичний та геометричний зміст похідної. Таблиця похідних функцій. Правила знаходження похідної суми, добутку, частки двох функцій. Дослідження функції за допомогою похідної. Побудова графіків функцій. Достатня умова зростання (спадання) функції на проміжку. Екстремуми функції. Означення найбільшого й найменшого значень функції.

Первісна та визначений інтеграл. Застосування визначеного інтеграла для обчислення площ плоских фігур. Означення первісної функції, визначеного інтеграла, криволінійної трапеції. Таблиця первісних функцій. Правила знаходження первісних.

Тема 4. Елементи комбінаторики. Початки теорії ймовірностей та елементи математичної статистики

Перестановки, комбінації, розміщення (без повторень). Комбінаторні правила суми та добутку. Імовірність випадкової події. Вибіркові характеристики. Означення перестановки, комбінації, розміщення (без повторень). Комбінаторні правила суми та добутку. Класичне означення ймовірності події. Означення вибірових характеристик рядів даних (розмаху вибірки, моди, медіани, середнього значення). Графічна, таблична, текстова та інші форми подання статистичних даних

Модуль № 2. Геометрія

Тема 5. Планіметрія

Елементарні геометричні фігури на площині та їх властивості. Поняття точки та прямої, променя, відрізка, ламаної, кута. Аксиоми планіметрії. Суміжні та вертикальні кути, бісектриса кута. Властивості суміжних та вертикальних кутів. Паралельні та перпендикулярні прямі. Відстань між паралельними прямими. Перпендикуляр і похила, серединний перпендикуляр, відстань від точки до прямої. Ознаки паралельності прямих. Теорема Фалеса, узагальнена теорема Фалеса .

Коло та круг. Коло, круг та їх елементи. Центральні, вписані кути та їх властивості. Дотична до кола та її властивості.

Трикутники. Види трикутників та їх основні властивості. Ознаки рівності трикутників. Медіана, бісектриса, висота трикутника та їх властивості. Теорема про суму кутів трикутника. Нерівність трикутника. Середня лінія трикутника та її властивості. Коло, описане навколо трикутника, і коло, вписане в трикутник. Теорема Піфагора: співвідношення між сторонами й кутами прямокутного трикутника. Теорема синусів. Теорема косинусів. Подібні трикутники, ознаки подібності трикутників.

Чотирикутники. Елементи чотирикутника. Паралелограм, його властивості й ознаки. Прямокутник, ромб, квадрат та їх властивості. Трапеція, середня лінія

трапеції та її властивості. Вписані в коло та описані навколо кола чотирикутники. Сума кутів чотирикутника.

Геометричні величини та вимірювання їх. Довжина відрізка, кола та його дуги. Величина кута, вимірювання кутів. Формули для обчислення площ трикутника, паралелограма, ромба, квадрата, трапеції, правильного многокутника, круга, сектора.

Координати та вектори на площині. Прямокутна система координат на площині, координати точки. Формула для обчислення відстані між двома точками та формула для обчислення координат середини відрізка. Рівняння прямої та кола. Поняття вектора, нульового вектора, модуля вектора. Колінеарні вектори, протилежні вектори, рівні вектори. Координати вектора. Додавання і віднімання векторів, множення вектора на число. Кут між векторами. Скалярний добуток векторів.

Геометричні переміщення. Основні види та зміст геометричних переміщень на площині (рух, симетрія відносно точки та відносно прямої, поворот, паралельне перенесення). Рівність фігур.

Тема 7. Стереометрія

Прямі та площини у просторі. Аксиоми та теореми стереометрії. Взаємне розміщення прямих у просторі, прямої та площини в просторі, площин у просторі. Паралельність прямих, прямої та площини, площин. Ппаралельне проектування. Перпендикулярність прямих, прямої та площини, двох площин. Теорема про три перпендикуляри. Відстань від точки до площини, від прямої до паралельної їй площини, між паралельними площинами. Кут між прямими, прямою та площиною, площинами. Двогранний кут. лінійний кут двогранного кута.

Многогранники, тіла обертання. Многогранники та їх елементи, основні види многогранників: призма. Паралелепіпед, піраміда, розгортка призми й піраміди. Тіла обертання, основні види тіл і поверхонь обертання: циліндр, конус, куля, сфера. Перерізи многогранників. Перерізи циліндра й конуса: осьові перерізи, перерізи площинами, паралельними їх основам. Переріз кулі площиною. Формули для обчислення площ поверхонь та об'ємів призми та піраміди.

Формули для обчислення об'ємів циліндра, конуса, кулі. Формули для обчислення площі сфери.

Координати та вектори у просторі. Прямокутна система координат у просторі, координати точки. Формула для обчислення відстані між двома точками та формула для обчислення координат середини відрізка. Поняття вектор, модуль вектора, колінеарні вектори, рівні вектори, координати вектора. Додавання, віднімання векторів, множення вектора на число. Скалярний добуток векторів. Кут між векторами. Симетрія відносно початку координат та координатних площин.

2.3. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Модуль № 1. Українські землі від другої половини XVI до початку XX ст.

Тема 1. Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорізької Січі. Повстання 1590-х років. Братський рух. Утворення УГКЦ, Культура й духовність.

Ключові дати:

1556-1561 – створення Пересопницького Євангелія;

1556 – заснування князем Д. Вишневецьким на о. Мала Хортиця першої Січі;

1569 – Люблінська унія. Утворення Речі Посполитої;

1586 – утворення першої братської школи у Львові;

1596 – Берестейська церковна унія. Утворення греко-католицької церкви.

Базові терміни: «воєводство», «українське козацтво», «реєстрове козацтво», «Запорозька Січ», «старшина», «клейноди», «греко-католицька церква», «братство», «полемічна література»

Тема 2. Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.

Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620-х – 1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...» 1638 р. Культура. Відновлення вищої православної ієрархії 1620 р. Духовність.

Ключові дати:

1618 – похід козаків П. Сагайдачного на Москву;

1621 – Хотинська битва;

1625 – Куруківська угода;

1632 – «Пункти для заспокоєння руського народу»; утворення Могиллянської академії;

1637-1638 – повстання під проводом Павла Павлюка, Якова Острянина, Дмитра Гуні;

Базові терміни: «панщина», «фільварок», «кріпак», «Золотий спокій».

Тема 3. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави – Війська Запорозького. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність уряду Богдана Хмельницького.

Ключові дати:

1648 – Жовтоводська, Корсунська та Пилявецька битви;

1649 – Зборівська битва. Укладення Зборівського договору;

1651 – Берестецька битва. Укладення Білоцерківського договору;

1652 – Батозька битва;

1653 – Жванецька облога, Кам'янецький договір;

1654 – Переяславська рада; укладення українсько-російського договору (Березневі статті);

1656 – Віленське перемир'я.

Базові терміни: «Національно-визвольна війна», «Військо Запорозьке», «Гетьманщина», «покозачення».

Тема 4. Козацька Україна наприкінці 50-х – у 80-х рр. XVII ст.

Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 1650 – 1680-х рр. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.

Ключові дати:

1658 – Гадяцький договір;

1659 – Конотопська битва;

1667 – Андрусівське перемир'я;

1669 – Корсунський договір; визнання протекторату Османської імперії над Правобережжям;

1681 – Бахчисарайський мирний договір;

1686 – «Вічний мир» між Московським царством та Річчю Посполитою, підпорядкування Київської митрополії Московському патріархату.

Базові терміни: «Руїна», «Великий згін», «Чигиринські походи».

Тема 5. Українські землі наприкінці XVII – в першій половині XVIII ст.

Гетьманщина в 1687 – 1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702-1704 рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20-30-х рр. XVIII ст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії. «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750). Розвиток культури та освіти. Києво-Могилянська академія. Духовність.

Ключові дати:

1708 – україно-шведський союз, зруйнування Батурина;

1709 – Полтавська битва; зруйнування Старої Січі;

1710 – ухвалення Конституції Пилипа Орлика;

1713 – ліквідація козацтва на Правобережній Україні;

1734 – заснування Нової (Підпільненської) Січі.

Базові терміни: «конституція», «Малоросія», «Малоросійська колегія», «змосковщення/зросійщення», «козацьке бароко», «козацькі літописи».

Тема 6. Українські землі в другій половині XVIII ст.

Внутрішня політика Кирила Розумовського. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Розгортання гайдамацького та опришківського рухів. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.). Реформи Марії-Терезії та Йосипа II. Культура і духовність.

Ключові дати:

1768 – Коліївщина;

1775 – остаточна ліквідація царським урядом Запорозької Січі;

1780-1782 – ліквідація особистої залежності селян в Австрійській імперії;

1783 – закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України;

1783 – підкорення Російською імперією Кримського ханства.

Базові терміни: «опришок», «Нова (Підпільненська) Січ», «паланка», «зимівник», «Задунайська Січ», «гайдамака», «Коліївщина»,.

Тема 7. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Українське національне відродження: початок, періоди, особливості. Відновлення українського козацтва у час російсько-французької війни. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністрова». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848-1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848-1851 рр.). Перший досвід парламентаризму.

Ключові дати:

1798 – видання «Енеїди» Івана Котляревського;

1828 – ліквідація Задунайської Січі;

грудень 1825 - січень 1826 – повстання Чернігівського полку;

1830-1831 – Польське національне повстання;

1840 – перше видання «Кобзаря» Т. Шевченка;

1846 -1847 – діяльність Кирило-Мефодіївського братства.

1816 – створення Освітнього товариство галицьких греко-католицьких священиків;

1833-1837 – діяльність «Руської трійці»;

1837 – видання «Русалки Дністрової»;

1848 – скасування панщини в Галичині; створення Головної Руської Ради; видання першої україномовної газети «Зоря Галицька».

Базові терміни: «промисловий переворот», «нація», «національне відродження», «національна ідея», «масонство», «будителі», «революція», «Весна народів».

Тема 8. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.

Розвиток освіти, науки, літератури, образотворчого мистецтва, архітектури. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених.

Ключові дати:

1805 – відкриття університету в Харкові;

1834 – відкриття університету в Києві;

1839 – ліквідація царської владою греко-католицької церкви на Правобережжі.

Базові терміни: «романтизм», «класицизм».

Тема 9. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперії в другій половині XIX ст.

Події Кримської війни 1853-1856 рр. на українських землях. Реформи 1860 - 1870-х рр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадівського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства (1873-1876)». Братство тарасівців. Національне відродження кримсько-татарського народу.

Політика австрійського уряду щодо українських земель. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки НТШ». Розвиток кооперативного руху, трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.

Ключові дати:

19 лютого 1861 – Маніфест про скасування кріпацтва в Російській імперії;

1863 – Валуєвський циркуляр;

1863-1864 – польське національне повстання;

1876 – Емський указ.

1868 – створення у Львові товариства «Просвіта»;

1873 – створення у Львові Літературного товариства ім. Т. Шевченка (від 1892 р. - Наукового товариства ім. Т. Шевченка);

1890 – створення Русько-української радикальної партії;

1899 – створення УНДП та УСДП.

Базові терміни: «Київська козаччина», «земства», «громадівський рух», «трудова міграція», «українофіли», «москвофіли», «народовці», «радикали», «партія», «нова ера».

Тема 10. Культура України в другій половині XIX – початку XX ст.

Піднесення української культури. Освіта та наука. Розвиток літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія та церква.

Ключові дати:

1865 – відкриття Одеського (Новоросійського) університету;

1875 – відкриття Чернівецького університету.

Базові терміни: «меценат», «професійний театр», «реалізм», «модернізм».

Тема 11. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у 1900-1914 рр.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на Україну. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька та автономістська течія в національному русі. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення російського імперського наступу на Україну в 1907-1914 рр.

Становище промисловості та сільського господарства Галичини на початку ХХ ст. Радикалізація українського політичного руху. Вплив УГКЦ на піднесення національної свідомості населення Західної України.

Ключові дати:

1900 – утворення РУП, першої політичної партії Наддніпрянської України;

1900 – обрання А. Шептицького митрополитом УГКЦ;

1905 – створення першої в Наддніпрянській Україні «Просвіти»;

1907 – впровадження в Австро-Угорщини загального виборчого права;

1908 – створення Товариства українських поступовців.

Базові терміни: «монополія», «хутір», «відруб», «чорносотенці», «страйк», «загальне виборче право».

Тема 12. Україна в роки Першої світової війни

Україна у геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада.

Воєнні дії на території України в 1914 – 1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1917-1917 рр.

Ключові дати:

серпень 1914 – утворення Головної української ради, формування легіону Українських січових стрільців, створення Союзу визволення України;

1914 – Галицька битва;

1915 – утворення Загальної української ради;

1916 – Брусиловський прорив.

Базові терміни: «світова війна», «Галицько-Буковинське генерал-губернаторство», «мобілізація», «евакуація».

Модуль 2. Україна у XX-XXI столітті

Тема 13. Українська революція 1917-1921 рр.: початок революції

Революційні події в Україні в 1917 – на початку 1918 рр. Лютнева революція. Утворення Центральної Ради. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України на питання самовизначення. Універсали Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення Української Народної Республіки. Кримсько-татарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд Рад» у Харкові. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Події 1917 р. у Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Болбочана на Крим. Конституція УНР.

Ключові дати:

березень 1917 – утворення Української Центральної Ради;
 квітень 1917 – Всеукраїнський Національний конгрес;
 червень 1917 – Перший Універсал Центральної Ради;
 липень 1917 – Другий Універсал Центральної Ради;
 листопад 1917 – Третій Універсал Центральної Ради, проголошення УНР;
 9 (22) січня 1918 – Четвертий Універсал Центральної Ради, проголошення незалежності УНР;
 січень 1918 – бій під Крутами;
 січень (лютий) 1918 – Берестейський мирний договір між УНР та державами Четверного союзу.

Базові терміни: «автономізація», «самостійники», «Українська Центральна Рада», «універсали УЦР», «Генеральний Секретаріат», «Вільне козацтво», «Установчі Збори», «більшовизм», «курултай».

Тема 14. Українська революція 1917-1921 рр.:

розгортання революції, боротьба за відновлення державності

Гетьманський переворот. Українська Держава Павла Скоропадського.

Західноукраїнська народна республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918-1919 рр.

Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР.

Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.). Культура та духовність.

Ключові дати:

29 квітня 1918 – державний переворот і прихід до влади П. Скоропадського;

1 листопада 1918 – «Листопадовий зрив» у Львові;

13 листопада 1918 – проголошення ЗУНР;

14 листопада 1918 – утворення Директорії;

листопад 1918 – заснування Української академії наук;

22 січня 1919 – Акт злуки УНР та ЗУНР;

грудень 1919 – травень 1920 – Перший Зимовий похід армії УНР;

квітень 1920 – Варшавська Угода;

березень 1921 – Ризький мирний договір;

1921 – утворення УАПЦ;

листопад 1921 – Другий Зимовий похід армії УНР.

Базові терміни: «Директорія», «соборність», «отаманщина», «воєнний комунізм», «інтервенція», «Чортківська офензива», «Київська катастрофа», «автокефальна церква».

Тема 15. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні

Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антицерковна компанія. НЕП в УСРР. Вхідження УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика «коренізації» в УСРР

(українізація). Згорання НЕП та перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Духовне життя.

Ключові дати:

- 1921-1923 – масовий голод в Україні;
- 1922 – входження УСРР до складу СРСР;
- 1923 – початок політики «українізації»;
- 1925 – проголошення політики «індустріалізації».

Базові терміни: «тоталітарний режим», «НЕП», «трест», «індустріалізація», «коренізація», «індустріалізація».

Тема 16. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні

Форсована індустріалізація. Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні – геноцид українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору.

Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-30-х рр. Згорання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. «Великий терор» 1937-1938 рр. Биківня та інші масові поховання жертв репресій. Національно-демографічні зміни. «Розстріляне Відродження». Антирелігійна кампанія.

Ключові дати:

- 1928/29 – 1933 – перша п'ятирічка;
- 1928 – Шахтинська справа;
- 1929 – «рік великого перелому», початок суцільної колективізації;
- 1930 – справа СВУ;
- 1932-1933 – Голодомор;
- 1934 – перенесення столиці України з Харкова до Києва;
- 1937 – Конституція УРСР;
- 1937-1938 – «Великий терор».

Базові терміни: «п'ятирічка», «соціалістична індустріалізація», «колективізація», «репресії», «розкуркулення», «закон про п'ять колосків»,

«Голодомор», «чорна дошка», «націонал-ухильництво», «Розстріляне Відродження», «ГУЛАГ», «паспортна система», «геноцид», «соцреалізм».

Тема 17. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період

Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне та соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політична та громадські організації. УВО та ОУН.

Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя.

Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне та соціально-економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.

Ключові дати:

1920 – Бессарабський протокол;

1923 – визнання Антантою входження Галичини до складу Польща, саморозпуск уряду ЗУНР;

1925 – утворення УНДО;

1929 – утворення ОУН;

1930 – польська «пацифікація» у Східній Галичині;

1938 – надання автономії Підкарпатській Русі у складі Чехо-Словаччини;

15 березня 1939 – проголошення незалежності Карпатської України.

Базові терміни: «осадництво», «пацифікація», «інтегральний націоналізм», «русинство», «політична еміграція».

Тема 18. Україна в роки Другої світової війни

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Південної Бессарабії, Хотинщини та Північної Буковини. Радянізація. Масові політичні репресії 1939-1940 рр.

Початок радянсько-німецької війни. Бойові дії у 1941-1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзників. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Голокост.

Рух Опору. Український визвольний рух. «Акт 30 червня». Поліська Січ. УПА. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух.

Бойові дії 1942-1943 рр. Вигнання німецький військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура і духовність.

Ключові дати:

23 серпня 1939 – радянсько-німецький пакт про ненапад (пакт Молотова-Ріббентропа);

1 вересня 1939 – початок Другої світової війни;

17 вересня 1939 – вторгнення Червоної армії на територію Польщі;

2 серпня 1940 – Бессарабію та Північну Буковину включено до складу УРСР;

22 червня 1941 – напад Німеччини на СРСР;

30 червня 1941 – проголошення Акту відновлення Української Держави;

14 жовтня 1942 – утворення УПА;

грудень 1942 – початок звільнення України;

6 листопада 1943 – визволення Києва;

січень – лютий 1944 – Корсунь-Шевченківська наступальна операція;

28 жовтня 1944 – визволення всієї території України;

9 травня 1945 – День Перемоги над нацизмом у Європі;

2 вересня 1945 – завершення Другої світової війни.

Базові терміни: «радянізація», «план «Барбаросса», «випалена земля», «новий порядок», «план «Ост», «Голокост», «остарбайтер», «концтабір»,

«колабораціонізм», «похідні групи», «Поліська Січ», «бандерівці», «чорносвітники», «депортація», «український визвольний рух».

Тема 19. Україна у перші повоєнні роки

Україна – співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР в міжнародних договорах. Посилення радянзації та репресій у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944-1950-х рр. Обмін населенням між Польщею та УРСР. Масові депортації (1944-1946). Операція «Вісла». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура і духовність.

Ключові дати:

1945 – входження Закарпаття до складу УРСР;
жовтень 1945 – Україна стає співзасновницею ООН;
березень 1946 – «саморозпуск» УГКЦ;
1946-1947 – голод в Україні;
квітень-липень 1947 – операція «Вісла»;
жовтень 1947 – операція «Захід»;
1951 – встановлення західного кордону УРСР.

Базові терміни: «відбудова», «операція «Вісла», «операція «Захід», «ждановщина», «лисенківщина», «космополітизм», «холодна війна».

Тема 20. Україна в умовах десталінізації

Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація та лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура і духовність.

Ключові дати:

1953-1954 – повстання в'язнів у таборах. Ліквідація ГУЛАГу;
лютий 1954 – входження Кримської області до складу УРСР;

1956 – XX з'їзд КПРС, засудження культу особи;

1959 – утворення Української робітничо-селянської спілки;

1959 – утворення Клубу творчої молоді «Сучасник».

Базові терміни: «десталінізація», «культ особи», «лібералізація», «політична реабілітація», «відлига», «раднаргосп», «шістдесятники», «дисидентство».

Тема 21. Україна у період загострення кризи радянської системи

Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, методи та форми боротьби. УГГ. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура і духовність.

Ключові дати:

1965 – перша хвиля масових затримань діячів антирежимного руху;

1972 – видання «Українського вісника»

1972 – друга хвиля масових арештів дисидентів («великий погром»);

1976 – утворення УГГ.

Базові терміни: «застій», «номенклатура», «дефіцит», «розвинений соціалізм», «самвидав/тамвидав», «правозахисник».

Тема 22. Відновлення незалежності України

Початок «перебудови» в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність та політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни у політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійності. Альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР та місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет УРСР. «Революція на граніті». Створення АРК. Меджліс кримськотатарського народу. Спроба державного перевороту в СРСР. Акт проголошення незалежності України. Референдум та вибори Президента України. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.

Ключові дати:

квітень 1985 – початок «перебудови»;

26 квітня 1986 – аварія на Чорнобильській АЕС;

вересень 1989 – виникнення «Народного руху України за перебудову»;

березень 1990 – перші альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР;

16 липня 1990 – прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України;

жовтень 1990 – «Революція на граніті»;

24 серпня 1991 – прийняття Верховною Радою Акту проголошення незалежності України;

1 грудня 1991 – всеукраїнський референдум і вибори Президента України.

Базові терміни: «перебудова», «гласність», «український національно-демократичний рух», «плюралізм», «багатопартійність», «суверенітет», «незалежність», «ринкові відносини», «референдум», «президент».

Тема 23. Становлення України як незалежної держави

Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України у 1991-1998 та 1998-2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції України в європейське та світове співтовариство. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 200-х рр. «Помаранчева революція». Україна в системі міжнародних відносин. Культура і духовність.

Ключові дати:

6 грудня 1991 – заснування Збройних сил України;

липень 1994 – обрання Л. Кучми Президентом України;

1995 – обрання України членом Ради Європи;

28 червня 1996 – ухвалення Конституції України;

вересень 1996 – впровадження гривні;

жовтень–грудень 2004 – «Помаранчева революція», обрання Президентом України В. Ющенка;

Базові терміни: «корупція», «тіньова економіка», «олігарх», «Помаранчева революція», «поліконфесійність».

Тема 24. Творення нової України

Суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр. Авторитарний режим В. Януковича. «Революція Гідності». «Небесна Сотня». Анексія Криму Росією. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони та волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію з ЄС. Безвізовий режим. Культура і духовність.

Ключові дати:

2008 – вступ України до СОТ;

2010 – обрання Президентом України В. Януковича

листопад 2013 – лютий 2014 – «Революція гідності»;

червень 2014 – обрання Президентом України П. Порошенка;

2014 – підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС).

вересень 2014, лютий 2015 – Мінські угоди.

Базові терміни: «Євромайдан», «Небесна сотня», «Революція гідності», «анексія», «сепаратизм», «антитерористична операція», «тимчасово окуповані території», «кіборги», «волонтерський рух», «люстрація», «громадянське суспільство», «безвізовий режим», «екуменізм».

2.4. АНГЛІЙСЬКА МОВА

Частина 1. Орієнтовний мовний інвентар – лексика

Основні лексичні одиниці за темами «Я, моя родина, мої друзі» «Помешкання», «Одяг», «Покупки», «Харчування», «Охорона здоров'я», «Відпочинок і дозвілля», «Мистецтво», «Кіно, театр, телебачення», «Живопис», «Музика», «Література», «Спорт», «Погода, природа, навколишнє середовище», «Подорож», «Засоби масової інформації», «Молодь і молодіжна культура», «Наука і технічний прогрес», «Рідне місто/ село», «Україна», «Україна у світі», «Країни, мови яких вивчаються», «Свята і традиції», «Шкільне життя та освіта», «Робота і професія».

Частина 2. Мовний інвентар – граматика (рівень B1)

- **Adjective** (comparative and superlative forms of regular and irregular adjectives; structures with as ... as, so ... as rather, almost, quite; adjectives formed with suffixes/prefixes (overview); compound adjectives; present/past participles as adjectives);
- **Adverb** (frequency and movement; place (here/there); chronological sequence (first, next, etc.); time markers for past, present and future (yesterday, tomorrow, today, now); Present Perfect + yet/already, manner (slowly, well, etc); comparative and superlative forms; just, ever for time, basic quantifiers (a lot, a little, very, too, rather, etc); common linking words for chronological sequence; advanced adverbials of time: beforehand, afterwards);
- **Clause** (have' in the present tense; be' in the present tense; agreement between nouns and verb be; wh-questions, yes/no questions; pro-clause with so, not (I think so. I hope not); when for linking two clauses; who, which, that in relative clause; to/in order to + verb; if + Present Simple, defining vs. non-defining relative clauses; relative pronouns; first, second and third conditional; reported speech with temporal

shift; reported statements, commands, requests; yes/no questions, wh-questions; reporting verbs + that -i- complement clause);

- **Conjunction** ('and' to link; nouns and noun phrases; basic but' to link clauses and sentences; basic connectors but/and/or; because for causes and reasons; basic connectors (but, because); so and then for results and consequences; neither ... nor, either ... or; if, when, as soon as, till, until, etc.+ present simple with future reference);
- **Determiner** ('this is' for an introduction; a/an' with single countable nouns; 'a/an'with jobs; possessive adjectives 'my, your, his, her, its, our, their'; 'how' questions for time, measurement, size and quantity; 'this'/'these' and 'that'/'those' as determiners; 'the' for specific examples and back reference;
- 'the' for uniqueness, public buildings, geographical names, other proper names; 'some' and 'any' in questions and negative statements; these and those as determiners relating to people or objects; basic quantifiers: some, any, no, a lot of/lots of, much, many (with countable and uncountable nouns); zero quantifier with plural countable nouns and uncountable nouns; enough and too for sufficiency and insufficiency; a little, much for quantities with mass (uncountable) nouns; overview of all quantifiers with countable/uncountable nouns);
- **Modality** ('can'for ability;'would like to + infinitive; should/shouldn't for advice or suggestions; mustn't for prohibition; may I/we..?, for formal and polite requests and permission; have to for present and near future obligation; had to for past obligation; may,must, can/could, would/wouldn't (like) for intention and desire; must/mustn't, need/needn't for (absence of) obligation; should/shouldn't for advice or suggestions; be allowed to for permission; will, might, shall, should, let, could for various purposes; modals + passive; 'may/might' for likelihood; ought to for giving advice; use(d) to/would -f infinitive for past routines and habits);
- **Noun** (regular nouns - singular and plural; irregular nouns – plural; ' 's' for possession; regular/iiregular nouns – plural; possession; proper and common nouns);
- **Preposition** (basic prepositions of place and movement; basic prepositions of place and direction; basic prepositions of time (in, on, at, from... to..., by, during); 'of for a part or aspect 'with/withouf for (lack of) possession and attribution; with; by + agent;

prepositions in time phrases (before, after, for, since); prepositions in time phrases, e.g. 'during', 'for', 'since', 'throughout', 'till', 'until', 'as soon as', 'if', 'when', 'by');

- **Pronoun** (personal pronouns 'I, you, he, she, it, we, they'; wh-questions; object personal pronoun; object pronouns (me, him, her) as indirect objects; possessive pronouns as complement: mine, yours, his, hers, ours, theirs; reflexive pronouns for emphasis (myself, ourselves, etc.); reflexive pronouns as object/complement; indefinite compound pronouns some / any + thing / one / where / body; negative pronouns);
- **Verb** (Imperatives; negative imperatives; 'have got' in the present tense; there is(n't)/are(n't); tag responses (short answers to present simple yes/no questions); was/were with complement; verb + ing; to + verb; question tags (positive/negative, all tenses); prepositional vs. phrasal verbs (separable/inseparable); Present Simple for opinions, likes and dislikes; Present Simple for daily routines, facts and states; Present Continuous for time of speaking; Present Continuous, Future Simple for plans and intentions; Future with be going to; Future Continuous; regular/irregular Past Simple for finished actions; Present Perfect with present reference; Present Perfect for personal experiences in the past; Past Simple vs. Past Continuous; Past Perfect; Past Perfect Continuous; active and passive (all tenses)).

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання під час співбесіди здійснюється за 100-бальною системою, а числа інтервалу складають від 100 до 200. На кожному з дисциплін передбачено 25 завдань у формі тестів, кожне завдання містить лише одну вірну відповідь та дає 4 бали.

Кожна дисципліна співбесіди оцінюється предметною комісією окремо.

Тривалість співбесіди – 2 години (120 хвилин).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДИСЦИПЛІНА «УКРАЇНСЬКА МОВА»

1. Авраменко О. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі : 1 ч. Київ, 2021. 496 с.
2. Авраменко О. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі : 2 ч. Київ, 2021. 168 с.
3. Білецька О. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА. Тернопіль, 2021. 624 с.
4. Заболотний В. Українська мова і література. Повний курс підготовки до ЗНО. Київ, 2021. 464 с.
5. Український правопис. Київ, 2019. 282 с.

ДИСЦИПЛІНА «МАТЕМАТИКА»

1. Белешко Д.Т. Коло і круг: готуємося до екзамену: Навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 48 с.
2. Збірник завдань для ДПА з математики. 11 кл. О.І. Глобін, О.В. Єргіна, П.Б. Сидоренко, І.Є. Панкратова. Київ : Центр навчально-методичної літератури, 2021. 174 с.
3. Збірник завдань для ДПА з математики. 9 кл. О.І. Глобін, О.В. Єргіна, П.Б. Сидоренко, О.В. Комаренко. Київ : Центр навчально-методичної літератури, 2021. 166 с.
4. Індивідуальний комплект для підготовки до ЗНО 2012. Програма та загальна характеристика тесту ЗНО 2022, методичні рекомендації щодо підготовки до тестування: Методичний посібник. Київ : Видавничий дім «Основа», 2021. 64 с.
5. Індивідуальний комплект для підготовки до ЗНО 2022. Математика: Збірник тестових завдань. Київ : Видавничий дім «Основа», 2021. 64 с.
6. Мазур К.І., Мазур О.К., Ясінський В.В. Тестові задачі з математики: Алгебра та початки аналізу: Навчальний посібник. Київ : Фенікс, 2021. 600 с.

7. Мазур К.І., Мазур О.К., Ясінський В.В. Тестові задачі з математики: Геометрія: Навчальний посібник. Київ : Фенікс, 2021. 336 с.
8. Математика. Збірник завдань для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Львів : ЛРЦОЯО, 2021. 51 с.
9. Нелін Є.П. Математика. Експрес-підготовка. ЗНО-2012. Київ : Літера, 2012. 240 с.
10. Чепіга Ю.В. Словник шкільної термінології. Математика. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2010. 384 с.

ДИСЦИПЛІНА «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

1. Власов В., Кульчицький С., Панарін О. Історія України. Комплексне видання. ЗНО 2022 (+ Додаток «Тематичні узагальнення»). Київ : Літера ЛТД, 2021. 512 с.
2. Гісем О., Мартинюк О. Історія України. 7 клас / О. Гісем, О. Мартинюк. Київ : Ранок, 2020. 144 с.
3. Гісем О., Мартинюк О. Історія України: 8 клас / О. Гісем, О. Мартинюк. Київ : Ранок, 2018. 272 с.
4. Гісем О., Мартинюк О. Історія України: 9 клас / О. Гісем, О. Мартинюк. Київ : Ранок, 2018. 288 с.
5. Гісем О., Мартинюк О. Історія України: рівень стандарту. 10 клас / О. Гісем, О. Мартинюк. Київ : Ранок, 2018. 240 с.
6. Гісем О., Мартинюк О. Історія України: рівень стандарту. 11 клас / О. Гісем, О. Мартинюк. Київ : Ранок, 2019. 288 с.
7. Грицак Я. Й. Нарис історії України: формування модерної нації XIX – XX ст. Київ : Yakaboo Publishing, 2019. 656 с.
8. Морозова Н., Харківська Н., Егве Я. Готуємось до ЗНО. Історія України. Візуалізований посібник. Харків : Основа, 2021. 133 с.
9. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків : Фоліо, 2016. 496 с.

ДИСЦИПЛІНА «АНГЛІЙСЬКА МОВА»

1. Карпюк О. Д. Англійська мова: 5-й рік навчання. Підручник для 5-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль : Астон, 2018. 155 с.
2. Карпюк О., Карпюк К . Англійська мова: 6-й рік навчання. Підручник для 6-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль : Астон, 2023. 166 с.
3. Карпюк О. Д. Англійська мова: 7-й рік навчання. Підручник для 7-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль : Астон, 2020. 224 с.
4. Карпюк О. Д. Англійська мова: 8-й рік навчання. Підручник для 8-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль : Астон, 2021. 272 с.
5. Карпюк О. Д. Англійська мова: 9-й рік навчання. Підручник для 9-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль : Астон, 2017. 288 с.
6. Карпюк О. Д. Англійська мова: 10-й рік навчання Підручник для 10-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль : Астон, 2018. 256 с.
7. Карпюк О. Д. Англійська мова: 11-й рік навчання Підручник для 11-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль : Астон, 2019. 256 с.